

SZTASKÓ RICHARD

¿Comprende?

A nagydarab férfi fölállt az asztal mellől, majd odasétált az ablakhoz, résnyire nyitotta, és rágyújtott a füle mögül előhalászott cigarettára. A márciusi szellő visszafújta a füstöt a szobába.

Sarkadi nem tudta, hirtelenjében mire gondoljon. Az biztos, hogy az épületben tilos a dohányzás, és afelől sincs kétsége, hogy mindaz, amit az utóbbi öt percben végighallgatott: szómágia, semmi több; és még finoman is fogalmazott.

Kétségtelen, hogy bajban van. Hetekkel ezelőtt részegen bebotorkált egy hipermarketbe, és hosszú szárú kabátjának zsebébe, illetve a nadrágkorcába elrejtett egy-egy üveg vodkát, azzal a maga elől sem titkolt szándékkal, hogy fizetés nélkül távozik, az italokat pedig este vagy másnap délután elfogyasztja szoba-konyhás albérletének magányában.

Persze a biztonsági kamerákkal nem számolt, így a hipermarket kijáratánál a biztonsági szolgálat egyik jól megtermett munkatársa várta, és azonnal fölszólította: kövesse az irodába. Sarkadi készségesen tett eleget a parancsoló hangú fölszólításnak; menekülésről szó sem lehetett.

Az irodában aztán kipakoltatták a zsebeit, majd az eltulajdonított italok értékének megállapítása után közölték vele: szabálysértést követett el, emiatt a lakóhelye szerint illetékes önkormányzat eljárást indítványoz majd ellene, aminek következményeit vállalnia kell.

A biztonsági szolgálat munkatársa együttérzés nélkül közölte mindezt, pedig Sarkadi titkon reménykedett, hogy férfitársa megérzi és megérti szorult helyzetét: gyűrűs menyasszonya nemrégiben elhagyta, nincs pénze kifizetni a vodkákat, fölélte múlt havi fizetését. A biztonsági szolgálat munkatársa azonban nem tanúsított megértést, egy gyűrött formanyomtatványt dugott Sarkadi orra elé, s ő gondolkodás nélkül aláírásával hitelesítette a korábban elhangzottakat.

Néhány héttel később, villant eszébe Sarkadinak, ahogyan a komótosan cigarettázó férfit, valamint a szobába be-belibbenő füstszálakat figyelte, a lakóhelye szerint illetékes önkormányzattól levelet kapott, melyben tisztelettel tájékoztatták az ügymenetről. Szabálysértési eljárás keretében pénzbüntetésre ítélték (a kiszabott összeg jóval magasabb volt, mint az eltulajdonított italok értéke), és ezt a bírságot tizennégy napon belül köteles megfizetni. Ha erre nincs lehetősége, az összeget – értékarányosan – közmunkával vagy elzárással kiválthatja.

SZTASKÓ RICHARD (1987, Budapest) magyar–kommunikáció szakos tanárként végzett az Eszterházy Károly Főiskolán, drámatanárként a Károli Gáspár Egyetemen. Jelenleg egy budapesti gimnáziumban tanít. Prózái az alábbi folyóiratokban jelentek meg/kerültek elfogadásra: Magyar Múzsza, Helikon, Új Forrás, Irodalmi Jelen, Műút.

Nem volt vitás Sarkadi előtt, mit kell tennie. Még aznap tollat és papírt ragadott, és a lakóhelye szerint illetékes önkormányzatnál kérvényezte, hogy anyagi helyzetére való tekintettel közmunkára váltsák át pénzbüntetését, nem kíván rács mögé vonulni. Igenlő választ kapott a kérvényre, s közölték, hol és mikor kell öt napon át fölvennie a munkát.

Szorongó szívvel lépett be a közmunkások telepének ajtaján, hogy találkozzon brigádvezetőjével. Csak a tudat nyugtatta meg: öt nap és véget ér a kálvária; senki sem fog emlékezni a történetekre.

A brigádvezető az ablakpárkányra helyezett konzervdobozba pöccintette a hamut, majd anélkül, hogy megfordult volna, ott folytatta, ahol nemrégiben abbahagyta.

– Tudom, mit gondol, és megértem. Higgye el, nincs kétségem a lelkében dúló viharok felől. Ugyanakkor azt is tudom – a szemében ragyogó becsület és tisztesség ellenére –, hogy maga nem kíván sövényt vágni, árkot ásni, vagy éppenséggel szemetet és csikketet söprögetni az útszélen. Nincs is annál megalázóbb, mikor mások mocskát kétrét görnyedve kénytelen összeszedni az ember. Kérem én, hol itt az igazság? Miféle mérce rendeli el, hogy mi lesz osztályrészünk? Ne legyen kétsége, én azért vagyok, hogy segítek, talán a Teremtő ezért hozott bennünket össze, én hiszem, hogy a kölcsönös együttműködés gyümölcsöző lehet. Remélem, ebben mindenképp egyetértünk.

A brigádvezető elnyomta a csikket a konzervdobozban, s miután szélesebbre tárta az ablakot, hogy a szobából kiszellőzzék a füst és a dohánybűz, visszalépett az asztalához és leült mellé.

– Nincs más dolga, mint minden reggel megjeleni pontban hétkor, „fölvenni a munkát”, aztán a többiekkel eltávozni. Csakhogy amazok robotra mennek, maga meg oda, ahova szeretne: kocsma, templom, asszony, folyópart, bánom is én. Délután kettőkor pedig ismét megjelenik itt az Ernő utcában, és „leadja a munkát”. Értve? Hétfőtől péntekig nincs más dolga, csupán betartani a já-ték-sza-bá-lyo-kat. *„Comprende?”*

Sarkadi nem tudta, mit feleljen. Percek óta érezte, egyre mélyebbre süllyed a szakadozott műbőrrel bevont széken. Addig süllyed, amíg el nem nyeli a föld, s be nem temeti a gondolat, ebben az országban nincs korrupció, csak figyelmesség. A leosztás világos: fizet, és nem szedi össze mások mocskát kétrét görnyedve, vagy megy a többiekkel öt napon át héttől kettőig robotolni. Már csak egy kérdés lebegett a szemei előtt: mennyit kell fizetnie a szabadságáért?

Mindennél jobban szeretett volna fölhajtani egy korsó jéghideg sört – talán nemsokára meg is teheti –, de tudta, az italig még túl kell esnie a „dolgón”. Csak abban nem volt biztos, mit is mondjon pontosan. Egyetlen reménye maradt: a nagydarab férfi majd kertelés nélkül, bájos mosollyal az arcán előáll a tarifával, amit Sarkadi – alkuképesség hiányában – kénytelen lesz elfogadni.